

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2016

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΣΙΤΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΤΑΡΤΗ 18 ΜΑΪΟΥ 2016
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΘΕΜΑ Α

A1. Έστω μια συνάρτηση f παραγωγίσιμη σε ένα διάστημα (α, β) , με εξαίρεση ίσως ένα σημείο του x_0 , στο οποίο όμως η f είναι συνεχής. Αν η $f'(x) > 0$ στο (α, x_0) και η $f'(x) < 0$ στο (β, x_0) , τότε να αποδείξετε ότι το $f(x_0)$ είναι τοπικό μέγιστο της f .

(Μονάδες 7)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Α1:

Σχολικό βιβλίο σελ. 262

A2: Πότε δύο συναρτήσεις f, g λέγονται ίσες;

(Μονάδες 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Α2:

Σχολικό βιβλίο σελ 141

A3: Να διατυπώσετε το θεώρημα μέσης τιμής του διαφορικού λογισμού και να το ερμηνεύσετε γεωμετρικά

(Μονάδες 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Α3:

Σχολικό βιβλίο σελ 247-248

A4: Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιο σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση είναι σωστή, ή Λάθος, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α) Για κάθε συνεχή συνάρτηση $f: [\alpha, \beta] \rightarrow \mathbb{R}$, αν G είναι μια παραγούσα της f στο $[\alpha, \beta]$, τότε το $\int_{\alpha}^{\beta} f(t) dt = G(\alpha) - G(\beta)$.

β) Αν οι συναρτήσεις f, g έχουν όριο στο x_0 και ισχύει $f(x) \leq g(x)$ κοντά στο x_0 , τότε $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) \leq \lim_{x \rightarrow x_0} g(x)$.

γ) Κάθε συνάρτηση f , για την οποία ισχύει $f'(x) = 0$ για κάθε $x \in (\alpha, x_0) \cup (x_0, \beta)$, είναι σταθερή στο $(\alpha, x_0) \cup (x_0, \beta)$.

δ) Μια συνάρτηση f είναι 1-1, αν και μόνο αν, για κάθε στοιχείο y του συνόλου τιμών της, η εξίσωση $y = f(x)$ έχει ακριβώς μία λύση ως προς x .

ε) Αν η f είναι συνεχής στο $[\alpha, \beta]$, τότε η f παίρνει στο $[\alpha, \beta]$ μια μέγιστη τιμή μ και μια ελάχιστη τιμή m .

(Μονάδες 10)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ A4:

- α) Λάθος
- β) Σωστό
- γ) Λάθος
- δ) Σωστό
- ε) Σωστό

ΘΕΜΑ Β

Δίνεται η συνάρτηση $f(x) = \frac{x^2}{x^2 + 1}, x \in \mathbb{R}$.

B1: Να βρείτε τα διαστήματα στα οποία η f είναι γνησίως αύξουσα, τα διαστήματα στα οποία η f είναι γνησίως φθίνουσα και τα ακρότατα της f .

(Μονάδες 6)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ B1:

$$f(x) = \frac{x^2}{x^2 + 1} \quad D_f = \mathbb{R}$$

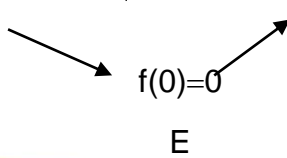
$$f'(x) = \frac{2x(x^2 + 1) - 2x \cdot x^2}{(x^2 + 1)^2} = \frac{2x}{(x^2 + 1)^2} = \frac{2}{(x^2 + 1)^2} x$$

Είναι $f'(x)=0 \Leftrightarrow x=0$

$$f'(x) > 0 \Leftrightarrow \frac{2}{(x^2+1)^2} > 0 \Leftrightarrow x > 0$$

$$f'(x) < 0 \Leftrightarrow x < 0$$

Οπότε έχουμε τον παρακάτω πίνακα προσήμου της f' και μεταβολών της f

x	$-\infty$	0	$+\infty$
$f'(x)$	$-$	○ 	$+$
f			

Η f συνεχής στο $(-\infty, 0]$ και $f'(x) < 0$, $x \in (-\infty, 0)$ άρα η f γνησίως φθίνουσα στο $(-\infty, 0]$.

Η f συνεχής στο $[0, +\infty)$ και $f'(x) > 0$, $x \in (0, +\infty)$ άρα η f είναι γνησίως αύξουσα στο $[0, +\infty)$.

Η f παρουσιάζει στο 0 ολικό ελάχιστο το $f(0)=0$.

B2: Να βρείτε τα διαστήματα στα οποία η f είναι κυρτή, τα διαστήματα στα οποία η f είναι κοίλη και να προσδιορίσετε τα σημεία καμπής της γραφικής της παράστασης.

(Μονάδες 9)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ B2:

$$f''(x) = \left(\frac{2x}{x^2 + 1} \right)' = \left(\frac{2(x^2 + 1)^2 - (x^2 + 1)2x \cdot 2x}{(x^2 + 1)^4} \right) = \frac{2(x^2 + 1)(x^2 + 1 - 4x^2)}{(x^2 + 1)^4} =$$

$$= \frac{2}{(x^2 + 1)^3} (1 - (\sqrt{3}x)^2) = \frac{2}{(x^2 + 1)^3} (1 - \sqrt{3}x)(1 + \sqrt{3}x)$$

x	$-\infty$	$-\frac{\sqrt{3}}{3}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$+\infty$
$f''(x)$	-	○	+	○
f	↪	Σ.Κ	↩	Σ.Κ

$$f\left(\frac{\sqrt{3}}{3}\right) = \frac{\frac{1}{3}}{\frac{1}{3}+1} = \frac{\frac{1}{3}}{\frac{4}{3}} = \frac{1}{4}$$

$$f\left(-\frac{\sqrt{3}}{3}\right) = \frac{1}{4} \text{ άρα σημεία καμπής } A\left(-\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{1}{4}\right), B\left(\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{1}{4}\right)$$

Η f είναι συνεχής στο $(-\infty, -\frac{\sqrt{3}}{3}]$ και $f''(x) < 0, x \in (-\infty, -\frac{\sqrt{3}}{3})$, άρα η f κοίλη στο $(-\infty, -\frac{\sqrt{3}}{3}]$.

Η f είναι συνεχής στο $[-\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{\sqrt{3}}{3}]$ και $f''(x) > 0, x \in (-\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{\sqrt{3}}{3})$, άρα η f κυρτή στο $[-\frac{\sqrt{3}}{3}, \frac{\sqrt{3}}{3}]$.

Η f είναι συνεχής στο $[\frac{\sqrt{3}}{3}, +\infty)$ και $f''(x) < 0, x \in (\frac{\sqrt{3}}{3}, +\infty)$, άρα η f κοίλη στο $[\frac{\sqrt{3}}{3}, +\infty)$.

B3. Να βρεθούν οι ασύμπτωτες της γραφικής παράστασης της f .

(Μονάδες 7)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ B3:

Επειδή η f συνεχής στο $D_f = (-\infty, +\infty)$ δεν αναζητούμε κατακόρυφες ασύμπτωτες. Για ασύμπτωτες στο $-\infty$ και το $+\infty$ έχουμε:

«πλάγιες – οριζόντιες» στο $+\infty$:

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^3 + x^2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^3} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{x} = 0, \text{ άρα } \lambda = 0$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - \lambda x] = \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2 + 1} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{x^2}{x^2} = 1, \text{ άρα } \beta = 1$$

Και τελικά η ευθεία $y=1$ είναι οριζόντια ασύμπτωτη της C_f στο $+\infty$.

«πλάγιες – οριζόντιες» στο $-\infty$:

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2}{x^3 + x^2} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2}{x^3} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{x} = 0, \text{ άρα } \lambda=0$$

$$\lim_{x \rightarrow -\infty} [f(x) - \lambda x] = \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2}{x^2 + 1} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x^2}{x^2} = 1, \text{ άρα } \beta=1$$

Και τελικά η ίδια ευθεία $y=1$ είναι οριζόντια ασύμπτωτη της C_f στο $-\infty$.

B4: Με βάση τις απαντήσεις σας στα ερωτήματα B1, B2, B3 να σχεδιάσετε τη γραφική παράσταση της συνάρτησης f .

(Η γραφική παράσταση να σχεδιαστεί με στυλό)

(Μονάδες 3)

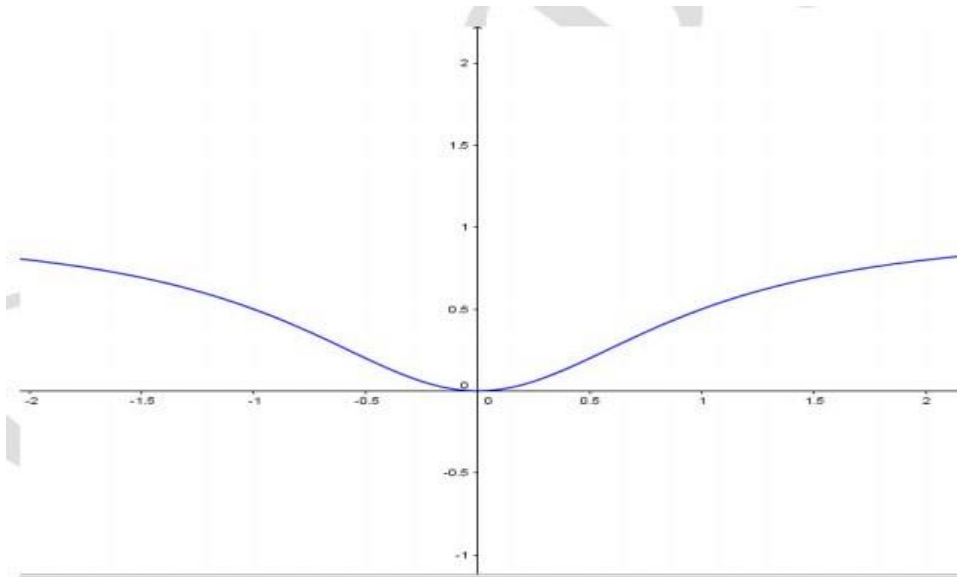
ΑΠΑΝΤΗΣΗ B4:

Παρατηρώ ότι $f(-x) = \frac{(-x)^2}{(-x)^2 + 1} = \frac{x^2}{x^2 + 1} = f(x), x \in \mathbb{R}$ άρα η f άρτια.

Επίσης $f(0)=0$ οπότε η C_f τέμνει τον άξονα $y'y$ στο $0(0,0)$.

Πίνακας μεταβολών:

x	$-\infty$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	0	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	$+\infty$
$f''(x)$	-	○ +	+	-	
$f'(x)$	-	-	○ +	○ +	+

ΘΕΜΑ Γ

Γ1: Να λύσετε την εξίσωση $e^{x^2} - x^2 - 1 = 0$, $x \in \mathbb{R}$.

(Μονάδες 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Γ1:

Είναι $e^{x^2} - x^2 - 1 = 0$

Α' τρόπος

$$e^{x^2} - x^2 - 1 = 0 \quad (1)$$

Προφανής ρίζα η $x=0$

Θεωρούμε τη συνάρτηση $h(x) = e^{x^2} - x^2 - 1 = 0$, $x \in \mathbb{R}$.

Η h παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} με $h'(x) = e^{x^2} \cdot 2x - 2x = 2x(e^{x^2} - 1)$

$$h'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0 \text{ ή } e^{x^2} = 1 \Leftrightarrow x^2 = 0 \Leftrightarrow x = 0$$

$$h'(x) > 0 \Leftrightarrow x > 0$$

$$h'(x) < 0 \Leftrightarrow x < 0$$

x	$-\infty$	0	$+\infty$
---	-----------	---	-----------

$h'(x)$	-	+
h		

Η $h(x)$ έχει ολικό ελάχιστο στο $x_0=0$ το $h(0)=0$ οπότε $h(x) \geq h(0)=0$.

Άρα η $h(x)=0$ μόνο για $x=0$.

Β' τρόπος

Θεωρούμε $h(x)=e^x-x-1$, $x \in \mathbb{R}$ παραγωγίσιμη ως πράξεις παραγωγισίμων με $h'(x)=e^x-1$

$h'(x)=0 \Leftrightarrow e^x=1 \Leftrightarrow x=0$

$h'(x) > 0 \Leftrightarrow e^x > e^0 \stackrel{e^x \text{ γν. αύξουσα}}{\Leftrightarrow} x > 0$

$h'(x) < 0 \Leftrightarrow e^x < e^0 \stackrel{e^x \text{ γν. αύξουσα}}{\Leftrightarrow} x < 0$

συνεπώς ο πίνακας μεταβολών της συνάρτησης h είναι:

x	$-\infty$	0	$+\infty$
$h'(x)$	-	+	
h			

Η $h(x)$ έχει ολικό ελάχιστο στο $x_0=0$ το $h(0)=0$ οπότε $h(x) \geq h(0)=0$.

Άρα η $h(x^2)=0$ μόνο για $x^2=0 \Leftrightarrow x=0$ αφού για $x \neq 0 \Leftrightarrow x^2 \neq 0$ άρα $h(x^2) > 0$.

Γ' τρόπος

Από τη βασική ανισότητα $\ln x \leq x-1$, $x > 0$ θέτοντας όπου $x \rightarrow e^{x^2}$, $x \in \mathbb{R}$ γίνεται:

$\ln e^{x^2} \leq e^{x^2} - 1 \Leftrightarrow x^2 \leq e^{x^2} - 1 \Leftrightarrow e^{x^2} - x^2 - 1 \geq 0$ με το « \Rightarrow » να ισχύει μόνο για την τιμή $x^2=0 \Leftrightarrow x=0$.

Δ' τρόπος

Θεωρούμε $h(x) = \frac{e^{x^2}}{x^2 + 1}$, $x \in \mathbb{R}$. Η h είναι παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} ως πηλίκο

παραγωγίσιμων με $h'(x) = \frac{e^{x^2} 2x(x^2 + 1) - e^{x^2} (2x)}{(x^2 + 1)^2} = \frac{e^{x^2} 2x(x^2 + 1 - 1)}{(x^2 + 1)^2} = \frac{e^{x^2} 2x^3}{(x^2 + 1)^2}$

Έχουμε $h'(x) = 0 \Leftrightarrow x = 0$

$h'(x) > 0 \Leftrightarrow x > 0$

$h'(x) < 0 \Leftrightarrow x < 0$

Οπότε :

x	$-\infty$	0	$+\infty$
$h'(x)$	-		+
h			

Ο.Ε το $h(0)$

Άρα $h(x) \geq 1$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$

Για $x > 0$ ^{h γν. αύξουσα} $\Leftrightarrow h(x) > 1 \Leftrightarrow e^{x^2} > x^2 + 1$

Για $x < 0$ ^{h γν. αύφθιν αισα} $\Leftrightarrow h(x) > 1 \Leftrightarrow e^{x^2} > x^2 + 1$

Άρα η $x=0$ είναι μοναδική λύση της $e^{x^2} = x^2 + 1$ με εξαίρεση το σημείο επαφής.

Άρα για την εφαπτομένη C_h στο $x_0=0$ είναι $y-h(0)=h'(0)(x-0) \Leftrightarrow y-0=0 \Leftrightarrow y=0$

άρα $h(x) \geq 0$ οπότε $e^x - x - 1 \geq 0$ για $x \in \mathbb{R}$.

Άρα όπου x το x^2 είναι $e^{x^2} - x^2 - 1 \geq 0$ με την ισότητα να ισχύει μόνο για $x=0$ δηλαδή η $x=0$ μοναδική ρίζα της (1).

Γ2: Να βρείτε όλες τις συνεχείς συναρτήσεις $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ που ικανοποιούν την σχέση $f^2(x) = (e^{x^2} - x^2 - 1)^2$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$ και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 8)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Γ2:

$f^2(x) = (e^{x^2} - x^2 - 1)^2 \Leftrightarrow |f(x)| = |e^{x^2} - x^2 - 1|$ ^{από (Γ1) Άτ. ρόπος} $\Leftrightarrow f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1$

Επειδή $e^{x^2} - x^2 - 1 = 0$ έχει μοναδική ρίζα την $x=0$ από Γ1 τότε η

$f(x)=0 \Leftrightarrow f^2(x)=0 \Leftrightarrow (e^{x^2} - x^2 - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow x = 0$ μοναδική ρίζα. Άρα η συνεχής

συνάρτηση $f(x)$ διατηρεί σταθερό πρόσημο σε κάθε ένα από τα διαστήματα $\Delta_1=(-\infty,0)$ και $\Delta_2=(0,+\infty)$ τότε:

- $f(x)>0$ στα Δ_1 και Δ_2 είναι $f(x)=e^{x^2}-x^2-1, x \in \mathbb{R}$.
- $f(x)<0$ στα Δ_1 και Δ_2 είναι $-f(x)=e^{x^2}-x^2-1 \Rightarrow f(x)=-e^{x^2}+x^2+1, x \in \mathbb{R}$.
- $f(x)>0$ στο Δ_1 και $f(x)<0$ στο Δ_2 είναι: $f(x)=\begin{cases} e^{x^2}-x^2-1, & x < 0 \\ -e^{x^2}+x^2+1, & x \geq 0 \end{cases}$
- $f(x)<0$ στο Δ_1 και $f(x)>0$ στο Δ_2 είναι: $f(x)=\begin{cases} -e^{x^2}+x^2+1, & x < 0 \\ e^{x^2}-x^2-1, & x \geq 0 \end{cases}$

Γ3: Αν $f(x) = e^{x^2} - x^2 - 1, x \in \mathbb{R}$, να αποδειχθεί ότι η f είναι κυρτή.

(Μονάδες 4)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Γ3:

Α' τρόπος:

Είναι $f'(x) = 2x(e^{x^2} - 1)$ (παραγωγίσιμη ως πράξη σύνθεση μεταξύ παραγωγισίμων) και $f''(x) = 2(e^{x^2} - 1) + 2x \cdot 2xe^{x^2} \Leftrightarrow f''(x) = 2e^{x^2} - 2 + 4x^2e^{x^2}$ (παραγωγίσιμη ως πράξη σύνθεση μεταξύ παραγωγισίμων) και $f'''(x) = 4xe^{x^2} + 8xe^{x^2} + 8x^3e^{x^2} = 4xe^{x^2}(2x^2 + 3)$

Άρα ο πίνακας μεταβολών για την f'' είναι:

x	$-\infty$	0	$+\infty$
$f'''(x)$	-		+
f''			

Ο.Ε

Η f'' έχει ολικό ελάχιστο στο $x_0=0$, άρα $f''(x) \geq f''(0)=0$, άρα η $f''(x)=0$ έχει μοναδική ρίζα την $x=0$ και για $x \neq 0$ $f''(x) > 0$, άρα η f είναι κυρτή, για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Β' τρόπος

$$f'(x) = (e^{x^2} - x^2 - 1)' = e^{x^2} \cdot 2x - 2x = 2x(e^{x^2} - 1)$$

$$0 < x_1 < x_2 \Rightarrow x_1^2 < x_2^2 \stackrel{(1)}{\Rightarrow} e^{x_1^2} < e^{x_2^2} \Leftrightarrow e^{x_1^2} - 1 < e^{x_2^2} - 1 \quad (2)$$

$$\text{Για } x_1 < x_2 \Rightarrow 2x_1 < 2x_2 \quad (3)$$

Οι (2),(3) είναι ανισότητες ίδιας φοράς με όλα τους τα μέλη θετικά, άρα $2x_1(e^{x_1^2} - 1) < 2x_2(e^{x_2^2} - 1) \Rightarrow f'(x_1) < f'(x_2)$, για κάθε $x \in (0,+\infty)$.

Για $x_1 < x_2 < 0$ είναι $-x_1 > -x_2 > 0$ οπότε $f'(-x_1) > f'(-x_2)$ (4)

Η $f'(x) = 2x(e^{x^2} - 1)$ είναι περιπτή καθώς για κάθε $x \in D_f$ και $-x \in D_f$ και, άρα $f'(-x) = -2x(e^{x^2} - 1) = -f'(x)$, άρα η (4) $-f'(x_1) > -f'(x_2) \Leftrightarrow f'(x_1) < f'(x_2)$ άρα η f' είναι γνησίως αύξουσα στο $x \in (-\infty, 0)$.

Επειδή η $f'(x)$ είναι συνεχής στο $x_0=0$ (πράξη σύνθεση συνεχών) η f' είναι τελικά γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} , άρα η f είναι κυρτή.

Γ4: Αν f είναι η συνάρτηση του ερωτήματος Γ3, να λυθεί η εξίσωση:
 $f(|\eta\mu x| + 3) - f(|\eta\mu x|) = f(x + 3) - f(x)$ όταν $x \in [0, +\infty)$.

(Μονάδες 9)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Γ4:

Έχουμε :

$$f(|\eta\mu x| + 3) - f(|\eta\mu x|) = f(x + 3) - f(x) \quad (1), \quad x \geq 0$$

Θεωρούμε $g(x) = f(x+3) - f(x)$, $x \in [0, +\infty)$

Η g είναι συνεχής στο $[0, +\infty)$, ως πράξεις συνεχών.

Η g είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$, με

$$g'(x) = f'(x+3)(x+3)' - f'(x) = f'(x+3) - f'(x)$$

Για $x \geq 0$, $x < x+3 \xrightarrow{f' \uparrow} f'(x) < f'(x+3) \Rightarrow g'(x) > 0$, οπότε g γνησίως αύξουσα στο $[0, +\infty)$

Άρα η g είναι «1-1».

(1) $\Leftrightarrow g(|\eta\mu x|) = g(x) \xrightarrow{g^{-1}}$ $|\eta\mu x| = x \xrightarrow{x \geq 0} |\eta\mu x| = |x| \Leftrightarrow x = 0$, από θεωρία σχολικού βιβλίου.

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται συνάρτηση f ορισμένη και δύο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R} , με συνεχή δεύτερη παράγωγο, για την οποία ισχύει ότι:

- $\int_0^{\pi} (f(x) + f''(x)) \eta\mu x dx = \pi$
- $f(\mathbb{R}) = \mathbb{R}$ και $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x)}{\eta\mu x} = 1$
- $e^{f(x)} + x = f(f(x)) + e^x$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$.

Δ1: Να δείξετε ότι $f(\pi) = \pi$ (μονάδες 4) και $f'(0) = 1$ (μονάδες 3).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Δ1:

$$\int_0^{\pi} (f(x)+f''(x))\eta\mu x dx = \pi \Leftrightarrow \int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx + \int_0^{\pi} (f'(x))'\eta\mu x dx = \pi \Leftrightarrow$$

$$\int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx + [f'(x)\eta\mu x]_0^{\pi} - \int_0^{\pi} f'(x)\sigma\upsilon\nu x dx = \pi \Leftrightarrow$$

$$\int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx + f'(\pi)\eta\mu\pi - f'(0)\eta\mu 0 - [f(x)\sigma\upsilon\nu x]_0^{\pi} + \int_0^{\pi} f(x)(\sigma\upsilon\nu x)' dx = \pi \Leftrightarrow$$

$$\int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx - f(\pi)\sigma\upsilon\nu\pi + f(0)\eta\mu 0 - \int_0^{\pi} f(x)\eta\mu x dx = \pi \Leftrightarrow f(\pi) + f(0) = \pi \quad (1)$$

- Κοντά στο 0 θεωρώ $g(x) = \frac{f(x)}{\eta\mu x}$ με $\lim_{x \rightarrow 0} g(x) = 1$, $f(x) = g(x)\eta\mu x$, άρα
 $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} (g(x)\eta\mu x) = 1 \cdot 0 = 0$ και επειδή η f είναι συνεχής στο \mathbb{R} (ως παραγωγίσιμη), άρα και στο 0, $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = f(x) = f(0) = 0$, άρα η (1)
 $f(\pi) + 0 = \pi \Leftrightarrow f(\pi) = \pi$.

- f παραγωγίσιμη στο $x_0 = 0$ με
 $f'(0) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(x) - f(0)}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{g(x)\eta\mu x}{x} = \lim_{x \rightarrow 0} (g(x) \frac{\eta\mu x}{x}) = 1 \cdot 1 = 1$

Δ2: α) Να δείξετε ότι η f δεν παρουσιάζει ακρότατα στο \mathbb{R} . (μονάδες 4)

β) Να δείξετε ότι η f είναι γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} . (μονάδες 2)

(Μονάδες 6)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Δ2: α) Έστω ότι η f παρουσιάζει ακρότατα σε $x_0 \in \mathbb{R}$. Τότε το x_0 εσωτερικό του D_f , f παραγωγίσιμη σε αυτό, άρα από Θ. Fermat $f'(x_0) = 0$.

Έχουμε $e^{f(x)} + x = f(f(x)) + e^x$, $x \in \mathbb{R}$, άρα $e^{f(x)} f'(x) + 1 = f'(f(x)) f'(x) + e^x$

Για $x = x_0$ $e^{f(x_0)} f'(x_0) + 1 = f'(f(x_0)) f'(x_0) + e^{x_0} \Leftrightarrow 1 = e^{x_0} \Leftrightarrow x_0 = 0$ άρα $f'(0) = 0$ άτοπο αφού $f'(0) = 1$. Άρα η f δεν παρουσιάζει ακρότατο στο \mathbb{R} .

β) Αφού f' συνεχής στο \mathbb{R} (γιατί η f δύο φορές παραγωγίσιμη στο \mathbb{R}) και $f'(x) \neq 0$, $x \in \mathbb{R}$ (από α) η f' διατηρεί πρόσημο στο \mathbb{R} . Όμως $f'(0) = 1 > 0$, άρα $f'(x) > 0$, $x \in \mathbb{R}$, επομένως η f γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} .

Δ3: Να βρείτε το $\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)}$.

(Μονάδες 6)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Δ3:

Αφού η f συνεχής στο \mathbb{R} και γνησίως αύξουσα στο \mathbb{R} , με $f((-\infty, +\infty))=(A, B)$,
 όπου $A = \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x)$ και $B = \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)$, όμως $f((-\infty, +\infty))=\mathbb{R}$, άρα $A = \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) = -\infty$ και

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty.$$

Έχουμε στο $+\infty$

$$\left| \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)} \right| \leq \left| \frac{\eta\mu x}{f(x)} \right| + \left| \frac{\sigma\upsilon\nu x}{f(x)} \right| = \frac{|\eta\mu x|}{|f(x)|} + \frac{|\sigma\upsilon\nu x|}{|f(x)|} \leq \frac{1}{|f(x)|} + \frac{1}{|f(x)|} = \frac{2}{|f(x)|}$$

$$\text{Άρα } -\frac{2}{|f(x)|} \leq \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)} \leq \frac{2}{|f(x)|}$$

$$\text{Και } \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(-\frac{2}{|f(x)|} \right) = 0 \text{ (αφού } \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = +\infty \text{ άρα και } \lim_{x \rightarrow +\infty} |f(x)| = +\infty)$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{2}{|f(x)|} \right) = 0 \text{ άρα από Κριτήριο παρεμβολής } \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\eta\mu x + \sigma\upsilon\nu x}{f(x)} = 0$$

Δ4: Να δείξετε ότι $0 < \int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx < \pi^2$.

(Μονάδες 6)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ Δ4:

$$\text{Για } 1 \leq x \leq e^\pi \stackrel{\ln x \text{ γν. αύξουσα}}{\Leftrightarrow} \ln 1 \leq \ln x \leq \ln e^\pi \Leftrightarrow 0 \leq \ln x \leq \pi \stackrel{f \text{ γ. αύξουσα}}{\Leftrightarrow} f(0) \leq f(\ln x) \leq f(\pi) \Leftrightarrow 0 \leq f(\ln x) \leq \pi \stackrel{x > 0}{\Leftrightarrow} 0 \leq \frac{f(\ln x)}{x} \leq \frac{\pi}{x}$$

- έχουμε $\frac{f(\ln x)}{x} \geq 0$, $x \in [1, e^\pi]$ και συνεχής με την ισότητα να ισχύει μόνο για $x=1$, άρα $\int_1^{e^\pi} \frac{f(\ln x)}{x} dx > 0$
- έχουμε $\frac{\pi}{x} - \frac{f(\ln x)}{x} \geq 0$, $x \in [1, e^\pi]$ και συνεχής με την ισότητα να ισχύει μόνο για $x=e^\pi$,

$$\text{άρα } \int_1^{e^n} \left(\frac{n}{x} - \frac{f(\ln x)}{x} \right) dx > 0 \Leftrightarrow \int_1^{e^n} \frac{n}{x} dx - \int_1^{e^n} \frac{f(\ln x)}{x} dx > 0 \Leftrightarrow [n \ln x]_1^{e^n} -$$

$$\int_1^{e^n} \frac{f(\ln x)}{x} dx > 0 \Leftrightarrow n \ln e^n - \int_1^{e^n} \frac{f(\ln x)}{x} dx > 0 \Leftrightarrow \int_1^{e^n} \frac{f(\ln x)}{x} dx < n^2, \text{ άρα}$$

$$0 < \int_1^{e^n} \frac{f(\ln x)}{x} dx < n^2$$